

– Vi må ikke være så redde for å åpne dekselet og prøve å reparere

Kaja Ahnfelt (28) er primus motor bak Restarters Oslo, en forening som arrangerer «fiksefester for elektronikk» der hvem som helst kan få hjelp til å reparere ødelagte dingser.

Tekst og foto: IDA ELIASSEN-COKER
redaksjonen@naturvernforbundet.no

– Jeg er veldig fascinert av hvordan man skaper endring, forteller Kaja. Det har vært stort fokus på informasjonskampanjer som forteller oss hvordan vi skal leve for å spare miljøet, men det er ikke så lett å finne praktiske tiltak for hvordan du faktisk kan bruke det i livet ditt.

Kaja Ahnfelt.

Verdensomspennende nettverk

Da Kaja skulle skrive masteroppgaven sin ønsket hun å finne et prosjekt som fokuserte på mer praktiske løsninger. I London oppdaget hun The Restart Project som har laget et verdensomspennende nettverk av Restart parties, eller Fiksefester for elektronikk. Nå er hun prosjektleder for Restarters Oslo, en forening som er satt i gang i samarbeid med Norway Makers, SoCentral, Naturvernforbundet og Deichmanske bibliotek. De leter nå etter flere som vil være med å støtte prosjektet.

Sosial møteplass

– The Restart Project klarer å dra folk inn på en måte som ikke er moraliserende og nega-

– Du lærer at det å åpne dekselet på telefonen din faktisk kan være utrolig spennende og artig, sier Kaja Ahnfelt, primus motor bak Restarters Oslo.

tiv, gjennom møter der man har det gøy med å reparere ting. Vi lager en sosial møteplass hvor du møter mennesker du kanskje aldri

har møtt før, samtidig som du lærer at det å åpne dekselet på telefonen din faktisk kan være utrolig spennende og artig.

Kajas tre tips til et grønnere liv

1 «Buy shit, buy twice»: Skal du ha en ny stavmikser, vaskemaskin eller noe annet elektrisk? Spør hvilke typer som er laget for å ha lang holdbarhet, eller som kan repareres. De tingene er gjerne dyrere, men kan til gjengjeld vare mer enn tre ganger så lenge, og spare deg mye bry og penger.

2 Har noe gått i stykker? Du har mange rettigheter som forbruker for å få det reparert eller pengene tilbake – særlig om det ikke er du som er årsaken til at gjenstanden har gått i stykker. Sjekk forbrukerradet.no.

3 Hvis du ikke får hjelp på den måten, tenk deg om to ganger før du kaster det, ofte er det veldig enkelt å få det reparert. På tavarepa-detduhar.no og ifixit.com finner du oversikter over ting du kan gjøre selv.

Bygger opp frykten

Kaja har ikke alltid vært interessert i teknologi og reparasjon, men hun synes det er gøy å arbeide praktisk.

– Jeg hadde aldri åpnet en datamaskin før jeg begynte med dette prosjektet. Men nå har jeg fikset en telefon og en lommelykt, og øretelefonene mine og en symaskinpedal.

Det krever litt ferdigheter og kunnskap å reparere ting, men veldig mye av det handler også bare om å komme over en terskel og ha selvtillit til å åpne ting opp. Jeg husker vi hadde en mobiltelefon som ikke ville lade, som var ansett som død. Men så viste det seg at det rett og slett bare var å ta en pinsett og ta ut noe lo, så var den helt fin. Sånn er det ganske ofte.

Kaja mener elektronikk ofte er designet for å holde deg «ute» og bygge opp frykten for å åpne elektronikken.

– Vi må heller tenke at om den er ødelagt uansett, så det er ikke så mye gærent jeg kan gjøre. Nå opplever jeg at det ikke er skummelt, men faktisk utrolig gøy. ■

SLIK FIKSER DU ...

Hvordan få en skarp saks

Det er irriterende med sløve sakser. Hvis du har en saks som gjerne kunne vært litt skarpere kan du prøve dette enkle sandpapirtrikset.

- Finn frem et stykke fint sandpapir
 - Klipp i sandpapiret med den sløve saksen du vil slipe.
 - Klipp til du merker at saksen har blitt skarpere
- Hvis saksen er veldig sløv, kan du heller prøve å slipe saksen som du ville gjort med en kniv.

Ripete tremøbler

Visste du at man kan fjerne riper i møbler og treverk ved hjelp av en liten valnøtt? Joda, det stemmer faktisk. Gnir man den magiske nøtten på treverket, frigjøres en olje som trekker inn og glatter ut ripene.

Slik fikser du hull i hageslangen

Hageslangen er et flittig brukt hageredskap. I stedet for å kjøpe ny når den gamle har gått lekk, kan du nøye deg med å kjøpe et skjøtestykke hos hageslangeforhandleren. Klipp av den biten av slangen det er hull i og skjøt sammen de to endene med skjøtestykket.

Tips til et langt hageslangeliv:

- Ikke la slangen bli liggende ubrukt under trykk i sola. Hvis slangen blir liggende slik med stillestående vann i seg, vil vannet etterhvert bli svært varmt – det kan skade slangen.
- Heng slangen opp framfor å la den ligge i en haug på bakken.
- Prøv å unngå knekker og vridinger på slangen. Disse kan skape svake punkt i slangen, så rett dem ut med en gang de oppstår.

Bli kvitt grønske på klærne

Her er to ulike metoder for å fjerne grønske så du slipper å kaste den hvite sommerbuksa:

Kefir/kulturmilk: Legg plagget med flekken i bløt i kefir eller kulturmilk i noen timer. Vask deretter bort flekken i fersk melk.

Oppvaskmiddel/ Zalo: Fjern forsiktig det som er av løs grønske. Hell oppvaskmiddel direkte på flekken og gni det godt inn i stoffet. La såpen sitte over natta. Vask deretter plagget i vaskemaskinen. Alternativt kan du gni Zalo på flekken, la det virke i cirka 20 minutter, skyll bort og vask deretter plagget i vaskemaskinen. Obs! Se an hva plagget tåler. Silkeplagg må man for eksempel behandle spesielt varsomt.

